БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 113 (8010)
МАЙН 15
ВТОРНИК
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1956 оной гаргалга) гаргаха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоол гараба.

Урьһаламжа бултадаа захия, нүхэд!

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1956 оной гаргалга) гаргаха тухай

[illegible]СР-эй арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ [illegible]р хэмжээ-ябуулгануудые финансировалхын [illegible] арад зоной мүнгэн зөөри элсүүлхэ зорилгоор, [illegible] Союзай Министрнүүдэй Совет иигэжэ [illegible]ТООБО:

[illegible] СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй [illegible]аламжые (1956 оной гаргалга) 32 миллиард [illegible]ригэй хэмжээтэйгээр 20 жэлэй болзороор гар-

2. Урьһаламжын облигацинууд, мүн тэрэнэй шүүбэринүүдые гүрэнэй ба нютагай алба налогууд болон татабаринуудһаа сүлөөлхэ.

3. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1956 оной гаргалга) гаргаха тухай СССР-эй Финансын министерствээр табигдаһан условинуудые баталха.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведээр баталагдаба

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1956 оной гаргалга) гаргаха

УСЛОВИНУУД

[illegible]ССР-эй арадай ажахые хүгжөө[illegible]үрэнэй урьһаламжа (1956 оной [illegible]алга) 1956 оной ноябриин 1-һээ [illegible]ээд, 1976 оной ноябриин 1 хүрэ[illegible]болзортойгоор гаргагдаба.

[illegible]Энэ урьһаламжа имагтал арад [illegible] дунда тараагдаха. Урьһалам[illegible]раaха гурим СССР-эй Финан[illegible] министерствээр тогтоогдоно.

[illegible]Урьһаламжа хадаа тус бүридөө [illegible]иллион түхэригэй разрядуудта [illegible]гдана.

[illegible]ряд бүхэнэйнь 20.000 серитэй. [illegible]д бүхэнэй серинүүд № 200.001-[illegible]хилээд, № 220.000 хүрэтэр но[illegible]й байха.

[illegible] бүхэнэйнь облигацинууд [illegible]һээ эхилээд, № 50 хүрэтэр но[illegible]й байха.

[illegible] Урьһаламжын облигацинууд [illegible]00, 100, 50, 25 ба 10 түхэригөөр [illegible]гдаба.

[illegible] ба 200 түхэригэй облигаци[illegible] сериин 100 түхэригэй табан [illegible]и хоёр облигацитай тэн ба [illegible]таа 5 гү, али 2 номертой бай[illegible]ус облигацинууд дээрэ тэмдэг[illegible]һэн номер бүхэндэ нэгэн доро [illegible] али 2 шүүбэри тудаха ёһотой. [illegible]25 ба 10 түхэригэй облигаци[illegible]100 түхэригэй облигацида ту[illegible] (хахад, дүрбэнэйнь нэгэ хуби, арбанайнь нэгэ хуби) шүүбэриин хубиие абаха эрхэтэй.

5. Урьһаламжын бүхы доходынь шүүбэри болгогдон түлэгдэнэ.

Шүүбэринүүдэй бүхы суммань урьһаламжын 20 жэлэй болзор соо дунда жэшээгээр жэлэй 2 процентын хэмжээтэйгээр тогтоогдобо.

Урьһаламжын хорин жэлэй болзор соо бүхы облигацинуудай 25 процентнь шүүхэ ба үлэгшэ 75 процентнь өөрынь бодото үнөөр гэдэргээ худалдагдан абтаха.

Шүүһэн облигацинууд түлэгдөөд, саашадаа тиражһаа гаргагдаха.

Урьһаламжын шүүбэринь 100 түхэригэй облигацида 5000, 1000, 500 ба 200 түхэригэй хэмжээтэйгээр тогтоогдоно. Тиихэдэ тус шүүбэри соо облигациин бодото үнэнь (зуун түхэриг) оролсоно.

6. Урьһаламжын хорин жэлэй болзор соо жэл бүхэндэ 2—2 тираж, хамта шүүбэриин 40 тираж болохо.

Шүүбэриин тиражууд 1957 онһоо эхилээд, СССР-эй Финансын министерствээр тогтоогдоһон болзорнуудта үнгэргэгдэхэ.

7. Урьһаламжын разряд бүхэнэй шүүбэринүүдэй тиражуудта, тайлбарилан хэлэбэл, 100 миллион түхэриг бүхэндэ доро заагдаһан тоото шүүбэринүүд бууха гэбэл:

Облигациин бодото үные оруулалсан 100 түхэригэй облигациин шүүбэринүүдэй хэмжээн	Бууха шүүбэринүүдэй тоо	
	Нэгэ тиражда	Бүхы 40 тиражуудта
5.000	3	120
1.000	30	1200
500	300	12.000
200	5917	236.680
Шүүбэринүүдэй дүн хамта	6.250	250.000
Шүүбэринүүдэй суммын дүн хамта (түхэригөөр) .	1.378.400	55.136.000

8. Шүүбэриин тудаагүй облигацинууд 1961 оной ноябриин 1-һээ эхилээд, урьһаламжын болзорой дүүрэтэр үлэһэн 15 жэл соо бодото үнөөр гэдэргээ (худалдагдан) абтаха.

Урьһаламжын 100 миллион түхэриг бүриһөө: 1961—1966 онуудта—жэл бүриин 1.250.000 түхэригэй, 1967—1971 онуудта—3.000.000 түхэригэй, 1972 — 1976 онуудта — 10.500.000 түхэригэй облигацинууд гэдэргэнь худалдагдан абтаха.

1961—1975 онуудта худалдан абтаха облигацинууд жэл бүридэ худалдан абтаха тиражуудаар тодорхойлогдохо. Худалдан абтаха тиражуудые үнгэргэхэ болзорнууд СССР-эй Финансын министерствээр тогтоогдохо.

Худалдан абтаха тиражууд соо ороогүй облигацинууд 1976 оной ноябриин 1-һээ эхилээд, гэдэргээ худалдагдан абтаха.

9. Шүүбэриин тудаһан облигацинууд, мүн бодото үнөөрөө худалдан абтаха ёһотой облигацинууд 1977 оной ноябриин 1 хүрэтэр түлэгдэжэ болохо; энэ заагдаһан болзорһоо хойшо тус облигацинууд хүсэеэ гээхэ ба худалдан абтахагүй.

СССР-эй Финансын министр А. ЗВЕРЕВ.

Б. Березовскиин зураһан уранзурагай искусствын Гүрэнэй хэблэлэй гаргаһан плакат.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй Судна бүтээлгын промышленностиин министерствын С. Орджоникидзын нэрэмжэтэ, Ленинэй орденто Балтийска судна бүтээлгын заводые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

100 жэлэйнь ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, эсэгэ ороной судна бүтээлгые хүгжөөлгэдэ габьяатай байһыень тэмдэглэн, СССР-эй Судна бүтээлгын промышленностиин министерствын **С. Орджоникидзын** нэрэмжэтэ, Ленинэй орденто **Балтийска судна бүтээлгын** заводые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль,
1956 оной майн 12.

Балтийска заводой судна бүтээгшэд шагнагдаба

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Орджоникидзын нэрэмжэтэ, Ленинэй орденто Балтийска судна бүтээлгын заводой байгуулагдаһаар 100 жэлэй ойтой дашарамдуулан, предприятиин олон хүдэлмэрилэгшэдые шагнаба.

Ленинэй орденоор—судовой сборщик Н. А. Блохин, хэбшэн И. В. Золотенков, токарь А. И. Карпов, заводой директор Д. Н. Балаев, хабсаралга-гагналгын цехын начальник Н. М. Сергеев, булад шудхалгын цехын начальник В. Ф. Щеголев ба бусад хамта 27 хүн шагнагдаа.

Ажалай Улаан Тугай орденоор—предприятиин 66 хүдэлмэрилэгшэд, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор—107 хүн, «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар—92 хүн, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар—104 хүн шагнагдаа.

(ТАСС).

КПСС-эй ба Французска социалистическэ партиин делегацинуудай хамтын коммюнике

КПСС-эй ЦК-гэй уряалаар ерэһэн Французска социалистическэ партиин (СФИО-гэй) делегаци партиин генеральна секретарь, республикын Соведэй гэшүүн Пьер Коммэн толгойлогшотойгоор апрелиин 28-һаа майн 14 болотор СССР-тэ байгаа. Делегациин составта СФИО-гэй генеральна секретариин орлогшо Жорж Брютель, партиин хүтэлбэрилхы комитедэй гэшүүд Андрэ Филип, Национальна суглаанай депутат Робер Кутан, Люсьен Пейрасоль, Ламин-Гэй, Марсо Пивер, Национальна суглаанай депутадууд, СФИО-гэй Тарн департаментын федерациин секретарь Морис Дейксон ба Робер Вердье, республикын Соведэй гэшүүн Шарль Наво, Французска союзай Суглаанай гэшүүн Орест Розенфельд болон партиин административна секретарь Кристиан Кайерэ гэгшэд оролсоно.

СССР-тэ байха үедөө СФИО-гэй делегадууд Москвада Майн 1-нэй һайндэрлэлгэдэ хабаадалсаһан, Советскэ Союз соогуур ябажа, Ленинград, Киев, Тбилиси, Харьков, Одесса городуудта хүрэһэн, фабриканууд, заводууд, колхозууд болон совхозуудта, һургуулинуудта, Советскэ Армиин полкдо, хүдэлмэришэдэй клубуудта, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бүлэнэртэ орожо хараһан, французска социалистнуудай түлөөлэгшэдые нүхэрэй ёһоор, халуунаар угтаһан ажалшадай суглаанууд дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

СССР соогуур французска делегациин ябаха программа тэрэнэй өөрынь хүсэлэнгөөр табигдаһан байгаа. ВЦСПС-эй Президиумдэ, СССР-эй Верховно Сүүдтэ, ЦСУ-дэ, министерствонүүдтэ, Москва, Киев, Ленинград, Тбилиси городуудай партийна организацинуудта ба городской Соведүүдтэ, заводуудай управленинүүдтэ, предприятинуудай партийна болон профсоюзна комитедүүдтэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэлдэхэдөө, мүн тэрэшэлэн үйлэдбэри дээрэ, гэр бүлэнүүдтэ болон хүдэлмэришэдэй клубуудта советскэ ажалшадтай тус тустайнь хөөрэлдэхэдөө делегадууд һонирхоһон асуудалнуудтаа информаци болон харюунуудые абаа. Делегациин гэшүүд Советскэ Союзда элдэб шажан мүргэлэй байдалтай танилсаһан, заһан-заларуулгын лагерьта ба түрмэдэ орожо хараһан байна.

Москвада байха үедөө СФИО-гэй делегаци нүхэд Н. С. Хрущев, А. И. Микоян, М. А. Суслов, Д. Т. Шепилов, Б. Н. Пономарев составтай КПСС-эй ЦК-гэй делегацитай уулзажа хөөрэлдөө.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүд нүхэд Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, КПСС-эй ЦК-гэй секретарьнууд нүхэд Л. И. Брежнев, Д. Т. Шепилов, Е. А. Фурцева, А. Б. Аристов гэгшэдэй ба СФИО-гэй делегациин хоорондо түгэсхэлэй хөөрэлдөөн майн 12-то болоо.

Хоёр ороной байдалда сэгнэлтэ үгэхэдөө, мүн тэрэшэлэн партинуудта бии байһан идейнэ элдэб хараа бодолые зүбшэн хэлсэхэдээ парти бүхэмнай бодото байдал тушаа анхаралаа эгээн ехээр хандуулха, бэе бэеэ ойлголсолгын шухала хэрэгтэ хохидол ушаруулжа болохо хоорондын буруу шүүмжэлэлһээ зайсаха бэзэ гэһэн найдабари бии гэжэ элирүүлэгдээ.

Москвада болоһон хөөрэлдөөнүүдэй үедэ хэлсэгдэһэн ба Франциин, СССР-эй хүдэлмэришэн ангиин болон арадуудай гол шухала интересүүдтэ хабаатай асуудалнуудаар һанал бодолоо хэлсэхэ гэжэ хараадаа абан, саашадаа партинуудай холбоо барисаае үргэлжэлүүлхэ тухай асуудал партинуудайнгаа ЦК-нуудай урда табиха гэжэ КПСС-эй, СФИО-гэй делегацинууд үгэеэ ойлголсобо. Эдэ интересүүд түбхын түрүүн уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада, эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлгэдэ хабаатай юм.

Хөөрэлдөөнүүд хани ёһоной, һанаһан байһанаа хоорондоо гүйсэд хэлсэлгын оршон байдалда үнгэрөө.

Советскэ ажалшадтай сугтаа амархынь ба советскэ арадай ажабайдалтай өөһэдөө танилсахынь тула 50—60 хүдэлмэришэд-социалистнуудай амаралтынгаа үедэ 1956 оной зун Советскэ Союзда ерээд ошохыень хүсэжэ байһанаа КПСС-эй ЦК мэдүүлһэн байна.

КПСС-эй ОБКОМДО

Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын аймагуудай колхозууд болон МТС-үүдэй кукуруза тарилгада хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байһан тухай

Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын аймагуудай МТС-үүд ба колхозууд кукурузын тарилгада муугаар бэлэдхээ гэжэ КПСС-эй обком һаяхан тэмдэглэбэ. Олохон колхозуудта кукуруза тариха гэжэ таһалагдаһан газар энэ культурын элбэг һайн ургаса абаха ба механизированнэ хүдэлмэри хэхэ эрилтэнүүдтэ харюусанагүй. Полинуудые үтэгжүүлгэ муугаар ябуулагдана. Хабарай полевой хүдэлмэриин эхилхэлээр колхозууд наг шэбхэ шэрэлгые эрид һуладхаа, тиихэдэ МТС-үүд энэ хүдэлмэриие болюулжархиһан байна. Эдэ аймагуудай олонхи колхозуудта, илангаяа Сэлэнгын, Гашейн МТС-үүдэй харьяата колхозуудта кукуруза ургуулгын механизированнэ комплексно звенонууд эмхидхэгдээгүй. Эмхидхэгдэһэншье звенонуудтань ажал хэжэ шадахагүй колхознигууд оруулагдаа, звенонуудта газар даалгагдажа үгтөөгүй. Кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тариха бодото хүдэлмэридэ механизаторнууд болон колхознигуудые һургалга муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Хонхолойн, Селендумын МТС-үүдэй директорнүүд ба главна агрономууд кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тарилгын удхашанарые тооногүй, тэрэнэй ехэнхи хубииень үргэн рядтайгаар тариха гэжэ түсэблэнэ. Квадратно-гнездовой аргаар тарилгада Селендумын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй механизаторнуудаа оройдоо һургаагүй байһан ябадал имагтал энээгээр тайлбарилагдаха байна. Сүхын МТС таряанай сеялкэнүүдые кукуруза тарилгада тааруулжа дүүргээгүй, тиихэдэ Хонхолойн МТС тарянай сеялкэнүүдтэ тааруулагдаха түхеэрэлтэнүүдые хэрэглэхэ гэжэ оройдоо хараалаагүй байха юм. Олон колхозууд кукурузын үрэһөөр гүйсэд хангагдаагүй, гэбэшье, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд Заготзерногой пунктнуудһаа үрэһэ абаашаха тушаа хэмжээ абанагүй.

Үрэһэ хүрэнгые тарилгада бэлэдхэлгэ муугаар эмхидхэгдэнхэй. Сэлэнгын аймагай колхозууд кукурузын буурсагуудые мүнөө хүрэтэр сохижо дүүргээгүй, мүн эндэхи колхозууд тарилгын урда тээ үрэһые хороор угаахын тула хүсэд хүрэхэ гранозан ба гексахлорангүй байна. Үрэһые нара һалхинда байлгажа шанаржуулха хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнэ. Эдэ хоёр аймагууд үрэһые томо жэжээрнь илганагүй. Сүхын, Селендумын. Суулгын МТС-үүдэй директорнүүд энэ хүдэлмэри үнгэргэлгэдэ тон харюусалгагүйгөөр хандаа. Үрэһые томо жэжээрнь илгахын тула һагшуурнуудые бэлдээдүй.

Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын аймагуудай МТС-үүд ба колхозуудай кукуруза тарилгада иимэ хангалтагүй бэлэдхэлтэй байһаниинь юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, КПСС-эй эдэ айкомууд болон тэдэнэй секретарьнууд нүхэд Шадаров, Баирбиликтуев гэгшэд кукурузын элбэг һайн ургаса ургуулга хадаа колхозуудта тэжээлэй бата бэхи база байгуулха шухалын шухала эрхэ нүхэсэл олгохо, политическэ удхашанартай хэрэг гэжэ тоолоогүй, кукуруза тарилгада саг соонь бэлэдхын, тарилгыень һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө колхознигууд болон механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ ябадал хангаагүй байна; кукурузын элбэг ехэ ургаса абаха ябадал хангаха тушаа МТС, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ба мэргэжэлтэдтэ шанга эрилтэ табинагүй, тэрэнэй эсэстэ кукуруза тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри колхозууд болон МТС-үүдтэ хангалтагүй.

МТС-үүд ба колхозуудай кукуруза тарилгада бэлэдхэхэ хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилөө гэжэ КПСС-эй Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын айкомуудай секретарьнууд нүхэд Шадаровта, Баирбиликтуевта партиин обком зааба.

Кукуруза тарилгада бэлэдхэлэй дутагдалнуудые түргэнөөр усадхахыень, энэ культурын элбэг һайн ургаса хуряахын тула бүхы хэмжээнүүдые абахыень партиин Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын айкомуудые КПСС-эй обком уялгалһан байна. Энэ зорилгоор колхоз бүхэндэ кукуруза ургуулгын механизированнэ комплексно звенонуудые ойрын үдэрнүүдтэ бии болгохо, квадратно-гнездовой аргаар тариха бодото хүдэлмэридэ звенонуудай гэшүүдые һургаха ябадал эмхидхэхэ, кукурузын бүхы тарилгые звенонуудта даалгаха, тиин тэрэниие тарижа ургуулха хүдэлмэри зүндэнь орхижо болохогүй гэжэ КПСС-эй обком тэмдэглэбэ. Кукурузын үрэһые гурбан үдэрэй болзор соо абаашаха, бүхы колхозуудта үрэһые томо жэжээрнь илгаха ба нара һалхинда байлгажа шанаржуулха хүдэлмэриие байгша оной майн 20-һоо хожом бэшэ дүүргэхэ ябадал хангаха гэжэ КПСС-эй обком зааба.

Кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тарилга хангаха хэмжээтэйгээр тарянай сеялкэнүүдые ойрын үдэрнүүдтэ тааруулжа дүүргэхые, кукурузын ряд хоорондын газарые элдүүрилхын тула механизированнэ агрегадуудые шухала хэрэгтэй механизмуудаар бүридүүлхые Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын аймагуудай МТС-үүдэй директорнүүд, КПСС-эй айкомуудай секретарьнууд уялгалагдаба. Тарилгын эхилхэ болотор үлэһэн саг соо тракторнууд ба мори унаа хүсэд хүрэхөөр элсүүлжэ, кукуруза тариха газарта наг шэбхэ гаргаха гэжэ тогтоогдоо.

Кукурузые үргэлжэдэнь үргэн рядтайгаар тариха гэжэ Мухаршэбэрэй аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй буруугаар шиидэһэн ябадалые, мүн иимэ баримтануудта КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой хамаагүйгөөр хандаһан ябадалые КПСС-эй обком буруушааба.

Кукурузын тарилгые тон богони, эрхим болзорто, агротехническэ һайн шанартайгаар, заатагүй квадратно-гнездовой аргаар үнгэргэлгэ хангахыень КПСС-эй Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын айкомуудһаа, тэдэнэй инструкторска группануудһаа эритдэһэн байна. КПСС-эй айкомуудай секретарьнууд, МТС-үүдэй директорнүүд, мүн МТС-үүд болон колхозуудай агрономууд кукуруза тарилгын хүдэлмэриие сэхэ поли дээрэнь эмхидхэхэ, бүхы хүдэлмэриие һайн шанартайгаар үнгэргэхэ, тарилгын агрегадуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха ябадал хангаха ёһотой.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулгада кукурузые саг соонь, зүбөөр тарижа ургуулгын удхашанар тухай колхознигууд болон механизаторнуудай дунда ойлгуулгамжын, ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэхыень, тарилгые саг соонь, һайн шанартайгаар үнгэргэхын, байгша ондо бүхы талмай дээрэһээ кукурузын элбэг баян ургаса абахын түлөө колхозууд, МТС-үүд ба кукуруза ургуулгын звенонуудай хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыень КПСС-эй Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын айкомуудые КПСС-эй обком уялгалаа.

Кукуруза тарилгые ба энэ культурые ургуулгаар бусад бүхы хүдэлмэриие саг соонь, һайн шанартайгаар үнгэргэлгэ хангаха эдэ хүдэлмэринүүдые байра дээрэнь ооһэдоо үдэр бүри хүтэлбэрилхэ ябадалда КПСС-эй айкомууд болон аймгүйсэдкомуудай, тэдэнэй нэгэдэхи секретарьнуудай, аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй анхарал хандуулагдаба.

ГҮРЭНЭЙ ПЕНСИ ТУХАЙ ХУУЛИИН ПРОЕКТЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АЖАЛШАД ҮНЭН ЗҮРХЭНЬӨӨ ҺАЙШААНА

Үтэлхэ наһанаймнай жаргал

Би 68 наһатайб. Хүн боложо хүл дээрээ гараһанһаа хойшо 13 наһатай байхадаа, баян наймаашанда хүлһэншөөр һуужа ажаллаа һэм. Эсэгэгүй олон үхибүүдтэй үгытэй бүлэдэ түрэһэн дээрэһээ баян хүнэй барлаг болохо баатай болоо һэм.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин болоһоной һүүлээр советскэ хүдэлмэридэ, эд хэрэглэгшэдэй обществодо болон бусад олон газарнуудаар хүдэлмэрилөөб. Удаань аймгүйсэдкомой коммунальна ажахын таһагта гэр байрын фондын инспектороэр 16 жэлдэ хүдэлмэрилөөб.

Наһан ехэ болобошье, ажал хэхэ шадабари намда үшөө бии. Гүрэнэй туһаламжа абаад, миин һууха тэсэбэри намда байхагүй.

Бэе һайн, мэргэжэлтэйшье гээшэб. Тиимэһээ пенсидэ гараһан хойноошье, миин һуугдажа шадагданагүй. Мүнөө аймпотребсоюзай заготконтородо ангай арһа абадаг товароведээр хүдэлмэрилнэб.

Абадаг салин, пенси хоёрни минии бүлые яһала хангана. Советскэ экономикын хэлбэришэгүйгөөр дээшэлхэтэй хамта, арад зоной материальна ажана байдал, культурна хэмжээн улам һайжарна. Үшөөшье ехээр һайжарха байна. Тэрэниие КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд дотор харанабди.

Хүдэлмэришэд болон албахаагшадай салин хүлһэн дээшэлүүлэгдэхэһээ гадна, үтэлһэн хүнүүдые хангалга һайжаруулагдаха болоно. Гүрэнэй пенси тухай Хуулиин проект хадаа материальна ажана байдалые улам һайжаруулха гэһэн удхатай. Тэрээн соо хэлэгдэһэн бүхы зүйлнүүдые һайшаажа, тэрэ хэбээрнь баталхыень СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ өөрынгөө һанамжые оруулнаб.

Коммунистическэ парти, Советскэ правительство үтэлһэн наһандамни үшөө нэгэ жаргал нэмээбэ.

Н. Трутнев, үтэлһэн наһатай пенсионер.

***

Би мүнөө 72 наһатай болооб. Хаанта засагай хатуу шэрүүн доромжлолгые хараһан, үзэһэн байнаб. Хаанта засагай үедэ нам шэнги бага тушаал зэргэтэй албахаагшад ямаршье эрхэгүй, үтэлхэ үбгэрхэдөө ямаршье тэдхэмжэ абадаггүй һэн.

Агуухэ Октябрьска революциин һүүлээр ажалша хүн бүхэн ехэ хүндэтэй, гүрэн түрынгөө эзэн болоо. Советскэ общество дотор ажал һайнаар хэдэг хүниие эгээн эрхимээр сэгнэдэг болонхой. Өөрынгөө наһан соо би бүхы дээрээ 40 жэлэй туршада хүдэлөөб, тиихэдэ ганса үйлэдбэридэ 25 жэлдэ хүдэлһэн байнаб. Энэ үе соо би 15 жэлдэ хэлхеэ холбооной конторододо, 7 жэлдэ сельскэ Соведтэ, 8 жэлдэ пароходстводо ба бусад газарнуудта хүдэлөөб.

1953 онһоо би 132 түхэриг пенси абадаг болооб. Гүрэнэй пенси тухай Хуулиин проект һаяхан газетэдэ уншажа ехээр баярлабаб. Шэнэ Хуулиин ёһоор би 300 түхэриһөө бага бэшэ пенси һара бүри абажа байха болоноб. Энэ хадаа түрүүн абажа байһан пенсиһээм тухайлхада 2,5 дахин ехэ болоно.

Хаанта засагай үедэ иимэ туһаламжа гүрэнһөө хэншье абадаггүй, абаха тухай һанаан бодолдоо оруулдагшьегүй бэлэй. Ганса советскэ гүрэн дотор, хүдэлмэришэн таряашанай засаг түрэеэ барижа байһан орондо иимэ арга олгогдодог.

Советскэ правительствын агуухэ анхарал оролдолгын түлөө би бүхы зүрхэнһөө баярые хүргэнэб.

Т. Югов.

Ново-Селенгинск.

Парти, Правительстводаа баяр хүргэнэб

Хүдэлмэриин үдэрые богони болгохо, пенсионно хэрэгые гуримшуулха, үхибүүд тухай болон үтэлһэн хүнүүд тухай гүрэнэй зүгһөө гаргагдажа байһан анхарал хадаа бидэнэрые улам ехээр урмашуулан баясуулна.

Торийн аймагай аймпромкомбинадай Зэдын филиалда гэр байра сэбэрлэгшээр хүдэлмэрилнэб. 15 жэлдэ энэ предприятида хүдэлмэрилхэ зуураа, олон бэрхэшээлтэй сагые үнгэргөөб. Дайнай жэлнүүдтэ нүхэрэйнгөө армида ошоһон хойнонь үхибүүдээ яһала һайнаар хүмүүжүүлжэ ехэ болгоо һэм. Маниие тэжээжэ байгаа эрэ нүхэрни 1949 ондо наһа баража, баганууд 4 үхибүүтэй үлэгдөө бэлэй. Гүрэнэй, коллективэйнгээ туһаламжаар 2 ехэ үхибүүдээ һургуулида һургажа, хүдэлмэридэ оруулааб. Хоёр бага хүбүүдни мүнөө һурана.

Ехэ хүбүүмни түмэр замай училищи дүүргээд, мүнөө Иркутскда наровозно машинистын туһалагшаар хүдэлмэрилнэ. Басагамни маслопромой отделенидэ ажалладаг.

Өөрөө олон үхибүүтэй бүлын басаган һэн туладаа урдань һургуулидашье һуража шадаагүй, айлай гэр харүүһалжа, үхибүүдыень абалсажа хоолойгоо тэжээдэг һэм. Мүнөө тиимэ бүлэдэ гүрэн ямар ехэ туһаламжа үзүүлнэ гээшэб. Энэ шэнэ проект арад зоной материальна болон культурна ажабайдалай хэмжээс дээшэлүүлхэ ябадалда туһа дүхэм боложо үгэнэ. Парти, Правительстводаа ехэ баясхалан хүргэнэб.

А. Бессонова.

Эртын тарилгые үглөө мүнөө дүүргэжэ, кукуруза тарилгаяа эхилхээр болоо

Хориин МТС-эй харьяата колхозууд эртын тарилга дүүргэбэ

Энэ жэлдэ Хориин аймагай олонхи колхозууд эртын тарилгые хожомшог эхилбэшье, тэрэниие бэлэдхэл һайнтайгаар угтажа, богони болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэбэ. Аймаг дотор хамтадаа 11400 гаран гектарта тарилга хэгдэбэ. Энэнь нёдондонойхиһоо 2 мянга шахуу гектараар үлүү.

Хориин МТС-эй харьяата бүхы колхозууд эртын тарилгые дүүргэжэ, мүнөө оройн тарилгые эхилээ. Эндэхи Ленинэй, Молотовой, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Красный партизан», «Путь Сталина» колхозууд эртын тарилгые эгээн түрүүлэн дүүргэбэ. Карл Марксын, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудта түрүүшээр таригдаһан хара таряанай нарай эшэ газарһаа жэгдэрэн бултайжа захалба.

Ц. Дандаров.

Эрхим шанарай түлөө

Иволгын МТС-эй механизаторнууд, харьяата колхозуудайнь гэшүүд хабарай тарилгые богонихон болзор соо, һайн шанартайгаар үнгэргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилнэ.

Майн арбанай мэдээгээр тус МТС 3679 гектарта тарилга хэжэ, түсэбөө 50 процент дүүргээд байна. Механизаторнууд тарилгын урда тээ газараа һайн шанартайгаар элдүүрилнэ. Мүн тарилгые хэрээһэлүүлжэ. хээд, катогоор даража, газараа нягтаруулна.

Тарилга илангаяа «Коминтерн» колхоздо эмхитэй һайнаар үнгэргэгдэжэ байна. Энэ колхоз майн 11-дэ эртын ороoһото культурануудые тарижа дүүргээд, овёс тарижа эхилбэ.

— Манай эндэхи эрхэ байдалда газарай шиигтэй байхада, эртэ овёс тарихада һайн гэжэ һананаб. Яахадааб гэхэдэ, Иволгада эртүүр бороо багаар ородог. Тиимэһээ газарай хүрьһэн заримдаа 10—12 сантиметр зузаантайгаар хаташадаг. Иимэ газарта таригдаһан овёсой үрэһэн түрүүшын бороогой оротор газар дороо хэбтэдэг юм. Харин мүнөө газарай хүрьһэнэй үшөө шиигтэй байхада таригдаһан овёс эртээнһээ үндэһэлжэ, ган гасуурые тэсэмгэйгээр дабадаг. Бидэнэй нёдондо хабар эртэ тариһан овёс һайн ургаса үгэһэн, харин орой таригдаһан овёснай ганда дайрагдажа, хаташаһан байна гэжэ,—колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Лубсанов хөөрэнэ.

Энэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан нүхэд Бадмаев, Бальчинов, Лубсанов гэгшэдэй тракторна ба таряанажалай бригаданууд хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар иимэ амжалта түйлабa. Трактористнууд Домчин Бадмаев, Бальжин Бадмацибиков гэгшэд даалгабаряа хододоо 120—140 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Тиин нүхэр Бадмаевай 8-дахи тракторна бригада майн 10-най дүнгөөр социалистическэ мүрысөөндэ МТС соогоо түрүү һуури эзэлбэ. Энэ тракторна бригадын коллективтэ МТС-эй дирекциин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа.

МТС-эй харьяата колхозуудай дунда тарилгаар гээгдэжэ ябаһан 17 партсъездын (түрүүлэгшэнь нүхэр Котинев), Булганинай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Крутов) колхозуудай тарилгынгаа хүдэлмэриие улам шангадхаа хадань, тус МТС эртын ороoһото культурануудай тарилгые бүри һаяар дүүргэхээр байна.

Зүгөөр эртын ороoһото культурануудые тарилгаар хабарай полевой хүдэлмэриин дүүрэдэггүйнь мэдээжэ. Тэрэнэй удаа кукуруза болон оройн культуранууд таригдаха байна. Теэд МТС-эй харьяата колхозуудай кукуруза тарилгадаа бэлэдхэл муутай байһаниинь гэмшэлтэй. Кукурузын аша туһые һайса мэдэбэшье, тэрэниие ургуулжа, малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын тула зарим колхозой түрүүлэгшэнэр оролдоногүй. МТС-эй харьяата колхозууд хамтадаа силос дараха 925, ногоон конвейертэ орохо—985 гектар кукуруза тариха түсэбтэй.

Мүнөө нигээд хэдэн хоногһоо кукурузын тарилга эхилхэнь. Теэд энэ МТС-эй харьяата зарим колхозууд кукуруза тариха талмай дээрээ нютагай үтэгжүүлгэ гаргаха, үрэһэ зөөхэ, томо жэжээрнь илгаха хүдэлмэреэ үшөө захалаадүй байһаар. Жэшээлхэдэ, Маленковой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь С. Н. Бурков) 47 центнер кукурузын үрэһэ абахаад, оройдоо 20 центнерынь абанхай. Үрэһэ хүрэнгээ тарилгада бэлдээдүй байхаһаа гадна, энэ колхоз кукуруза тариха поли дээрээ нютагай үтэгжүүлгэ гаргаха хүдэлмэриие муугаар ябуулна. Майн арбанай мэдээгээр тус колхоздо оройдоо 15 тонно наг шэбхэ полидо гаргагдаһан байха юм. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь М. М. Заднов), «Коминтерн» колхозуудта биратай наг шэбхэ полидо тараагданагүй.

Кукуруза квадратно-гнездовой аргаар тарихын тула тэрэнэй үрэһые томо жэжээрнь илгаха хэрэгтэй. Теэд һүүлэй мэдээгээр, МТС-эй бүхы колхозуудта миин 10 центнер үрэһэн илгагдаад байна. Мүн олохон колхозууд хартаабхын үрэһөөр дутамаг.

МТС-эй дирекци, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ойрын үдэрнүүдтэ эдэ дутуу дундануудаа усадхажа, хабарай тарилгын ябасые һуладхангүй, бүхы тарилгаяа богонихон болзор соо дүүргэхын түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Е. Ринчинова.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Д. Ц. Цыремпилон, Я. И. Русаковто Ленинэй орден барюулжа байна. А. Мантаевай фото.

Ородой түрүүшын революцида эдэбхитэйгээр хабаадалсагшадта Ленинэй орден барюулагдаба

Һаяхан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Д. Ц. Цыремпилон ородой түрүүшын революцида эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан нүхэдтэ правительственна дээдэ шан — Ленинэй орден барюулба. Тэндэ БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо П. Д. Чепарин, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. С. Болсохоев, городой ажалшадай депутадуудай Улан-Удын Городской Соведэй гүйсэдхэхэ Комитедэй түрүүлэгшэ К. В. Гурьянов байлсаба.

Үнинэй революционер — коммунист Яков Иванович Русаков Ленинэй орден абаба. Мүн Ленинэй орденоор шагнагдаһанайнгаа удаа наһа бараһан Иван Федорович Троновто барюулагдаха орден тэрэнэй гэр бүлынхидтэнь үгтэһэн байна.

—1905—1907 онуудай революцида эдэбхитэйгээр хабаадагшадые парти, правительство Ленинэй орденоор шагнаба,—гэжэ Д. Ц. Цыремпилон хэлээ.—Энэ шагнал хадаа революционно хүдэлөөндэ хабаадаһан бүхы хүнүүдэй арад зонойнгоо үмэнэ аша габьяатай байһые мэдэрһэн ябадал мүн. Хаанта засагай дарлалтада, капиталистнуудта, помещигүүдтэ эсэргүүсэн, таанар шэн зоригтойгоор ба баатарлигаар тэмсээт.

Таанар бүри 1905 онһоо урид революционно тэмсэлэй замда ороо байгаат. Тэрэ үедэ нюуса байдал байгаад хүдэлмэрилхэ, революцида арад зониие бэлэдхэхэ гээшэ ямар хэсүү байгааб гэжэ олониитэ зон дунда социалистическэ революциин үзэл сурталые нэбтэрүүлгэдэ ямар ехэ бэрхэшээлэй тохёолдодог байһыень бидэнэр мэдэнэбди. Хаанта засагаархидай зүгһөө хэды ехэ шахалта мүрдэлгэдэ оробошье, манай революционернүүд агуу Ленинэй туг доро ябажа, сухар гүйгөөр хүдэлмэришэн ангиие [illegible] тар зоригтойгоор хүмүүжүүлжэ, [illegible] хидхэжэ, тэдэниие шиидхэхы [illegible] даануудта эмхидхээ һэн.

Тэрэшэлэн Правительствын [illegible] шанда хүртэгшые БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Д. С. Болсохоев, ажалшадай депутадуудай Улан-Удын Городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр К. В. Гурьянов республикын ажалшадай зүгһөө халуунаар амаршалаад, олон удаан жэлнүүдтэ элүүр мэндэ ябахыень тэрээндэ [illegible] сэбэ.

Шагналда хүртэгшэдэй зүгһөө нүхэр Русаков харюугай үгэ хэлэжэ, Үндэр ехэ шан—Ленинэй орденоор шагнаһанайнь түлөө түрэл Коммунистическэ партидаа, Советскэ Правительстводаа халуун баярые хүргэнэб гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

ТРАКТОРНА ТУРУУ БРИГАДА

Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ Сүхын МТС-эй № 5 тракторна бригадынхид (бригадирынь нүхэр Б. Жигмитов) эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Тарилгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, эндэхи механизаторнууд үдэрэйнгөө даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Бүхыдөө энэ бригадынхид 300 гаран гектар талмайда шэниисэ тариба.

Бригадын тракторист Б. Дам[illegible]новай агрегат үдэртөө 33 гектар тарилга хэхын орондо 35—40 гектар тарина. Тракторист Бадмадоржиевай агрегат һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тус бригадынхид МТС соогоо социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэнхэй.

В. Бадаш[illegible]

В. И. ЛЕНИНЭЙ ЦЕНТРАЛЬНА МУЗЕЙ

☆

(В. И. Ленинэй Центральна музейн Москвада нээгдэһээр 20 жэлэй ойдо)

☆ ☆

Москва. Городой үйлсэнүүдтэ хабарай янза оронхой. Майн дулаахан наран арюухан гэрэлээ сасана. Пионерэй дружинанууд Революциин талмайда байдаг томо улаан шулуун байшанда дүтэлнэ. Нэгэ адли хубсаһатай һургуулиинхид, ажалай резервнүүдэй һурагшад, буурал толгойтой хүдэлмэришэд, студентнер тэрэ байшан тээшэ таһалгаряагүй һубарин ошоно...

Москвагайхидшье, манай ороной заха хизаарнуудһаа, хилын саанаһаа ерээшэдшье энэ байшанда заатагүй орожо харадаг юм. Энэ байшан хүн бүхэнэй зүрхэндэ тон дүтэ болонхой. Эндэ В. И. Ленинэй Центральна музей оршодог. Үргэн уужам центральна зал соо оронобди. Тэндэ, залай тэг дунда скульптор Щелканай бүтээһэн, дүрбэтэйхэн Ленинэй скульптурые һайхашаан харанабди. Тэрэ зал соо табигдаһан уранһайхан зурагууд, фотозурагууд болон документнүүд Володя Ульяновай ямар оршон байдалда хүмүүжэһэнтэйнь маниие танилсуулна.

Владимир Ульяновай түрэлхидэй, тэрэнэй аханар, эгэшэнэр, дүүнэрэй фотографинууд, Владимир Ульяновай гимнази дүүргэхэдээ (1887 ондо) абаһан һайшаалай грамота, болбосоролой аттестат, алтан медаль, 1887 оной декабриин 5-да Казанска университедһээ гаргуулһан студентнэрэй список (тэдэнэй тоодо Ульяновай нэрэ бии), Ульяновай бүлэдэ засагай газарай ямараар хандадаг байһаниие гэршэлһэн полицейскэ хэдэн документнүүд, Петербургска университедэй юридическэ факультедые экстернээр дүүргээд байхадаа Ленинэй абаһан нэгэдэхи зэргын диплом — эдэ бүгэдэ музейдэ орогшодые ехээр һонирхуулна.

Тэндэ сугларһан һурагшад Ульяновтанай гэр бүлэ тухай, Ленинэй бага наһан тухай экскурсоводой хөөрөөе угаа ехээр һонирхон шагнана.

— Саазалан алаха тухай приговорэй гараад байхада,—гэжэ экскурсовод хөөрэнэ,—Александр Ульянов өөрынгөө зэмэ хэһээлтые бага болгохо тушаа хаанда хайра гуйлта барихаһаа арсаһан байгаа. «Би гуйхагүйб, юундэб гэхэдэ, гуйлта хэбэл уг зорилгодоо үнэн сэхэ бэшэ байха болоноб» гэжэ Александр һүүлшынхеэ уулзахадаа эхэдээ хэлэһэн байна. Хаанта засагта эсэргүү тэмсэлэй арга болгон ахынгаа хэрэглэһэн террор хэхэ метoдые Владимир Ульянов буруушааһан юм. Тиибэшье һаа, Александрын баатарлиг тэмсэлынь тиихэдэ үшөө багахан байһан Владимирта тон ехэ нүлөө үзүүлээ һэн.

Аха Александрыень хаанай алуургшадай саазалһан ушар Володя Ульяновай зүрхэ сэдьхэлдэ ехэ хүндэ мүр сараа үлөөһэн, өөрынгөө хамаг наһые обществые революционно ёһоор шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ зорюулха гэһэн тэрэнэй шиидхэбэриие бүри бэхижүүлһэн юм. Зүгөөр хаанта засагта эсэргүү тэмсэл хэхэдээ народоволецуудай шэлэжэ абаһан тэмсэлэй арга методые Ленин тон алдуутай гэжэ тоолоһон байна. «Үгы, бидэнэр иимэ замаар ябахагүйбди. Ондоо замаар ябаха хэрэгтэй»,—гэжэ тэрэ хэлээ һэн.

Хүндэ хүшэр подполиин эрхэ байдалда нюусаар хэблэгдэһэн Ленинэй түрүүшын зохёолнуудые музейдэ орогшод тон һонирхожо харана, уншана. Владимир Ильичын түрүүшын томо зохёолнуудай нэгэн болохо «Арадай ханинар» гэжэ юуб, тэдэнэр социал-демокрадуудта эсэргүүгээр хайшан гэжэ тэмсэнэб?» гэһэн зохёол шэллэһэн витринэ соо байна. Энэ зохёол соогоо Ленин либеральна народнигуудай хархис теориие элишэлжэ, Росси дотор болохо революционно хүгжэлтын замые заажа үгэһэн байна.

... 1900 оной декабрьда хилын саана Ленинэй гаргаһан «Искра» газетын түрүүшын номер шэл доро байна. Энэ газетэ хадаа Росси доторхи социал-демократическа организацинуудые үзэл сурталай, эмхидхэлэй талаар нягтаруулан нэгэдхэжэ, парти байгуулха зорилготойгоор гаргагдажа эхилһэн юм. Росси дотор байһан «бүхы үнэн сэхэ юумые» нэгэдхэн жагсаажа, капитализмые унагаан усадхажа революциин илалта түйлаха хэрэгтэ Ильичын бүхы ами наһан, оюун бодол, ажал хэрэг зорюулагдаһан байгаа гэжэ музей соо байһан хамаг юумэн гэршэлнэ.

Шэнэ революционно хүгжэлтын жэлнүүдтэ, капиталистнууд болон помещигүүдэй засагые унагаахын түлөө Россин арадуудые Ленинскэ партиин хүтэлбэрилжэ ябаһан Октябрьска шиидхэхы үдэрнүүдтэ Ленин багшын хэһэн ажал-ябуулгые музей үргэнөөр харуулна.

Буржуазна саг зуурын правительствын зүгһөө арадта эсэргүүгээр ябуулагдажа байһан харата хэрэгые элишэлжэ, арад түмэниие революци тээшэ татан абахын тулада Ленин багшын, тэрээнэй дүтын соратнигуудай ойлгууламжын ямар ехэ хүдэлмэри хэһыень олон тоото фотозурагууд, большевистскэ партиин хэблэлдэ толилогдоһон статьянууд, зохёолнууд болон брошюранууд гэршэлэн харуулна. Агуухэ Октябрьска социалистическэ революцида бэлэдхэхэ, тэрээниие үнгэргэхэ үедэ В. И. Ленинэй ямар үүргэ дүүргэһэн тухай музейн олон залнууд соо харуулагдана. Ленинэй гар табилгатай, эб найрамдал тухай, газар тухай, банкнуудые национализацилха тухай советскэ засагай түрүүшын декредүүдые, КПСС-эй съезднүүдтэ Ильичын хэһэн элидхэлнүүдые тэндэ харанабди.

Кремль соо Владимир Ильичын хүдэлжэ байһан кабинет тэндэ харуулагдана. Тэндэ бэшэгэй стол, юрын гүрэмэл стул, ороһон хүнүүдэй һууха хоёр зөөлэн креслэ, стул, номуудтай шкаф, карта...

Буржуазна саг зуурын правительствын полицейскэ тагнуулшадһаа хоргодожо, Разлив станциин дэргэдэ үбһэн отог соо байхадаа Владимир Ильичын хэрэглэдэг байһан сайн гүсэ, тармуур, һүхэ, часы ба бусад зүйлнүүд музей соо бии. Ленинийе 1918 оной августын 30-да террористка Капланай буудаха үедэ тэрэнэй үмдэжэ ябаһан гурбан газараар хоротой һомоор соо буудуулһан пальтое зүрхөө хүдэлгэн байжа харанабди. Даруу зохид зантай Владимир Ильич арад зонтоёо хододоо нэгэн хамта байдаг, арад зоноо һургадаг, арад олонһоо һургаал абадаг байһан юм. Холын дүлии балай хүдөө нютагһаа ерэһэн таряашадтай, хүдэлмэришэдтэй, улаан сэрэгшэдтэй өөрынгөө кабинет соо Владимир Ильич хөөрэлдэдэг байгаа. Инженернүүдтэй, эрдэмтэдтэй, уранзохёолшодтой хөөрэлдэдэг, тэдэнэй зүбшөөл дууладаг, заводуудта, хүдөө тосхонуудта гаража, арад зонтой уулзадаг байгаа. Хүдэлмэришэд, таряашадай Ленин багшадаа ямар ехэ инаг дуратайгаар хандадаг байһаниинь тэдэнэй эльгээһэн бэшэгүүд, бэлэгүүд болон амаршалганууд соо харагдана. Нэпэ сэрэгэй частиин улаан сэрэгшэд Владимир Ильичтэ боро [illegible]бээр хэһэн шинэлеэ бэлэг болгон эльгээһэн байна. Үзүүртэнь за[illegible] яһа һуулгаһан зандан модоор хэ[illegible] тулгуур Индиин арад Лениндэ б[illegible] эльгээһэн байна.

... Согтой солбон алхасатай хо[illegible]хэн багахан һургуулиинхид Владимир Ильичын нэрэмжэтэ пионер[illegible]дэй организацида орохоёо эндэ [illegible]ларна. «Би, Советскэ Союзай [illegible] пионер, өөһэдынгөө нүхэдэй [illegible]нэ...» гэһэн тангаригай үгэнүүд [illegible]лай үндэр үһэй доогуур сууряат[illegible] Һүртэ улаан галстугуудые зүү[illegible] пионернүүд тэрэ залһаа һубари[illegible]рана. Энэ гайхамшагта үдэр, Вл[illegible]мир Ильичын нэрэтэй хамта тэд[illegible] зүрхэндэ хэзээшье мартагдаха[illegible]

Коммунистическэ партиие, [illegible] ветскэ гүрэниие байгуулагша [illegible] ехэ багша В. И. Ленинэй тү[illegible] 86 жэлэй ойе манай ороной [illegible]шад үргэнөөр тэмдэглээ. А[illegible] зоной зол жаргалай түлөө, ко[illegible] низмын түлөө алдарта һайхан [illegible] наһаяа үгэһэн энэ агуухэ [illegible] ажабайдал тухай бүри ехэ [illegible] ойлгожо абаха гэжэ хүн бүхэн о[illegible]доно.

В. И. Ленинэй Центральна му[illegible] Москвада нээгдэһээр 20 жэл му[illegible]дэр гүйсэбэ. Үнгэрһэн 20 жэл [illegible] 14 миллион 500 мянган хүн муз[illegible] орожо хараһан байна. 1947 он[illegible] 1955 он хүрэтэр хилын саадахи о[illegible] нуудай 72.600 айлшад энэ му[illegible] орожо хараа. Музейдэ орожо хар[illegible] шадта музейн ямараар нүлөөлд[illegible] тэдэнэй бэшэһэн тэмдэглэлнүүд [illegible] шэлнэ. «Агуухэ Ленин бүхэд[illegible] ажалшадай эгээн ехээр дурл[illegible] багша мүн. В. И. Ленинэй рев[illegible] ционно ажал-ябуулгань [illegible] орондо социализм байгуулхын [illegible] лөө тэмсэлдэ хитадай залуу[illegible] зоригжуулагша хүсэн болоно» [illegible] МГУ-дэ һурадаг хитад студе[illegible] бэшэһэн байна.

В. И. Ленинэй Москвадахи музейн байшан. ТАСС-эй фотохронико.

Ц. БАЛДАНО[illegible]

Һү һаалгаар хэн түрүүлжэ ябанаб?

...дэртөө үнеэн бүриһөө 8—16 литр һү һаахын түлөө тэмсэе!

Республикын колхозуудай һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй 7 һарын дүнгүүд

...оной октябриин 1-һээ 1956 оной майн 1 болотор үнеэн бүриһөө 500 литрһээ дээшэ һү һааһан колхозууд

...хозууд	Аймагууд	Колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй н., о.	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (литрээр)	100 га бүридэ һаагдаһан һүн (центнерээр)
...вой нэр.	Сэлэнгын	Минаев Г. В.	823	—
...тсъездын нэр.	Сэлэнгын	Батышев И. П.	784	19,3
...ы Ильича»	Прибайкальска	Вильмов М. Н.	721	31,1
...ай нэр.	Зэдын	Чимитов Д. Ч.	717	27,6
...ой нэр.	Прибайкальска	Соколов Я. П.	711	40,0
...й нэр.	Тарбагатайн	Рыбаков Н. Н.	667	18,1
...Марта»	Иволгын	Мищенко М. Ф.	666	39,2
...вой нэр.	Прибайкальска	Воронов В. Ф.	662	29,0
...ковой нэр.	Иволгын	Бурков С. Н.	640	37,3
...вой нэр.	Тарбагатайн	Кожевников М. А.	636	18,0
...нэй нэр.	Сэлэнгын	Очиров Д. Д.	615	17,1
...ай нэр.	Прибайкальска	Агафонов П. К.	593	25,5
...»	Тарбагатайн	Брянский В. Н.	579	18,1
...социализма»	Яруунын	Цыдыпов М. Б.	576	9,5
...вай нэр.	Бичурын	Бадмаев С. Г.	575	—
...вой нэр.	Түнхэнэй	Шафиров С. И.	565	—
...вичын нэр.	Сэлэнгын	Дансарунов Ц. Ж.	556	5,2
...иловай нэр.	Яруунын	Фомин В. П.	524	5,0
...ай нэр.	Сэлэнгын	Шагдыров Б. Б.	519	9,5
...вай нэр.	Прибайкальска	Лисин И. Г.	516	27,2
...й нэр.	Яруунын	Козлов С. Л.	508	17,4
...ай	Зэдын	Вампилов Ц. В.	507	11,5

...үе соо үнеэн бүриһөө 1350 литрһээ дээшэ һү һааһан племенной фермэнүүдэй һаалишад

...ва Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	2077
...а М. Сэлэнгын аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	1863
...М. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	1808
...мова Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1789
...В. Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхоз	1782
...ва Д. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1762
...ва П. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	1762
...кова Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	1729
...ва Д. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1710
...а Я. Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз	1629
...Б. Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхоз	1618
...а Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1608
...Д. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1600
...М. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	1554
...а Б. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	1554
...а В. Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	1546
...нова Д. Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхоз	1541
...а Д. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	1484
...а Я. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1473
...Л. Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхоз	1430
...ва О. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1425
...а Х. Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	1422
...Ц. Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	1387
...ова Н. Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхоз	1360
...Г. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	1352

...үе соо үнеэн бүриһөө 670 литрһээ дээшэ һү һааһан һүнэй-товарна фермэнүүдэй һаалишад

...ва Д. Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	1346
...П. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	1291
...инова. А. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	1272
...Ц. Т. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	1076
...ева А. А. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1043
...а Ц. Х. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	1039
...а Д. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	1034
...на Л. А. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	1030
...а Ц. Хоринн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	1030
...ова Г. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	1025
...А. Ф. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	1005
...Е. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	987
...а Г. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	967
...Н. С. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	967
...а А. Г. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	959
...Е. Сэлэнгын аймагай Молотовэй нэрэмжэтэ колхоз	952
...С. Д. Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	933
...а К. П. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	908
...М. Е. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	903
...А. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	895
...цева А. Е. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	893
...Е. Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	887

Үнгэрэгшэ 7 һара соо үнеэн бүриһөө 576—507 литр һү һааһан Яруунын аймагай „Путь социализма", Бичурын—Ждановай, Түнхэнэй—Хрущевой, Зэдын—Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд апрель һарада түрүүшүүлэй зэргэдэ гораба.

Һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөөн улам хүсэтэйгөөр дэлгэрһэн, ехэ һү һаагшадай тоо һара бүри олошоржо байна. Һаалишад, мал адуулагшад үдэртөө үнеэн бүриһөө пүүд, хахад пүүд һү һаажа, мүрысөөндэ түрүүлхын түлөө шангаар тэмсэгты!

Пырина П. П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	885
Итыгылова Д. Ц. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	885
Шурыгина А. И. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	880
Намжилова Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	878
Перова К. И. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	875
Налетова Н. Н. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	872
Цыбикдоржиева Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	872
Базарова Д. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	871
Брянская Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	857
Батуева Ч. Х. Яруунын аймагай «Коммунизм» колхоз	854
Цыденова Б. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	852
Абидуева Д. А. Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	850
Сороковикова Г. Н. Түнхэнэй аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхоз	850
Лубсанова Л. Ж. Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	844
Афанасьева У. Л. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	843
Пичугина Л. Н. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	842
Сучкова А. Е. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	838
Шаракшинова Н. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	837
Курдюкова М. Ф. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	835
Вершинина А. К. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	825
Бадмаева Н. Ж. Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз	817
Вязьмина А. А. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	813
Алексеева А. Ф. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	810
Иванова Р. С. Мухаршэбэрэй аймагай «Победа» колхоз	809
Гармаева Р. Ж. Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоз	806
Могилевская В. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	804
Цыренова Ц. Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	803
Грузовенко П. Г. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	801
Торгашина В. А. Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхоз	800
Игумнова Н. И. Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	799
Кушнарева И. К. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	798
Ишеева Р. Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхоз	798
Горбатых А. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	795
Югова А. А. Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз	791
Катаршина А. С. Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	791
Гармаева Ц. Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоз	790
Лизацин А. И. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	789
Буркова В. Д. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	786
Очирова Р. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	785
Бадмаева Н. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	783
Сучкова Е. И. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	779
Старцуева У. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	779
Кирикова А. Ф. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	777
Бадмажапова Т. Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	777
Эрдынеева Т. Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхоз	774
Сластина Е. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	774
Манькова К. Г. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	773
Хромых С. М. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	770
Роземблюмова М. Н. Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоз	767
Ванданова Ц. М. Зэдын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз	766
Емельянова В. Г. Түнхэнэй аймагай Буденнын нэрэмжэтэ колхоз	765
Назарова К. И. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	764
Сосорова С. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	764
Зомонова Д. Ж. Түнхэнэй аймагай 17 партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	760
Сампилова Д. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	758
Дампилова Г. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	758
Цыбанова Л. Ж. Хоринн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	754
Антонова Д. И. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	754
Баранова Е. Л. Тарбагатайн аймагай «Искра» колхоз	752
Борисова А. П. Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	752
Дондокова Г. Торинн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	752
Содбоева Д. Х. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	751
Гребенщикова А. А. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	750
Хайдукова Е. Хоринн аймагай «Пламя» колхоз	748
Лисичникова В. Яруунын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	745
Смолина Т. П. Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	745
Норбоева Б. Ц. Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоз	745
Собенникова П. П. Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз	741
Шеханова М. Г. Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоз	741
Ендонова Ц. Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	740
Попова Е. М. Түнхэнэй аймагай 17 партсъездын нэрэмжэтэ колхоз	740
Андреевская Е. А. Түнхэнэй аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	740
Назарова С. П. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	738
Бабинева У. С. Кабанскын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	737
Дармаева Д. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	734
Самбаева С. Т. Бичурын аймагай Ждановой нэрэмжэтэ колхоз	734
Потапова Е. П. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	732
Чимитова Ц. Хэжэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз	730
Полубенцева Е. И. Түнхэнэй аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	730
Клеменищева Т. П. Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	729
Бадмаева М. Яруунын аймагай «Путь социализма» колхоз	727
Ежеченко М. А. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	725
Салтанова Н. И. Хоринн аймагай «Победа» колхоз	724
Ванчикова Ц. Д. Хоринн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	723
Варфоломеева Е. Ф. Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	722
Насникова П. М. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	721
Корытова А. Ф. Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	718
Торгашина М. А. Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхоз	718
Думнова А. Р. Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхоз	718
Мергенева Е. В. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	718
Ефимова Е. И. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	715
Назарова Е. И. Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	710
Борисова А. П. Хоринн аймагай «Пламя» колхоз	709
Жалсанова С. Х. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	709
Астраханцева В. П. Иволгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоз	707
Гармаева Д. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	706
Темнинова Г. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	706
Насникова Г. А. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	704
Самданова Д. Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	703
Петрова А. И. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	701
Буртаева Ц. Х. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	700
Пырина В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	700
Жукова В. Г. Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз	700
Намсараева Л. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	699
Стрепунина Ф. С. Зэдын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз	699
Красикова К. Г. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	699
Рабданова Ц. Яруунын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	698
Доржиева Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	695
Балтуева А. Х. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	695
Лузанова Н. Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз	694
Ванданова П. Д. Зэдын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	692
Ащепкова Е. Г. Түнхэнэй аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	691
Ванчикова Н. Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	691
Корытова А. Г. Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	689
Балтуева Ц. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	688
Дашинимаева Я. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	684
Жигжитова М. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	681
Севастянова Е. Яруунын аймагай «Коммунизм» колхоз	681
Афанасьева А. В. Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхоз	680
Найданова З. Хоринн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз	680
Балданова Ц. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз	680
Филиппова А. Н. Хэжэнгын аймагай «Заветы Ильича» колхоз	679
Хабитуева Д. Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхоз	678
Дамбиева З. Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз	678
Юнь-Тян В. Ф. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	676
Жадагвева Е. Д. Түнхэнэй аймагай «17 партсъезд» колхоз	676
Курдюкова А. В. Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз	673
Новосельцева К. Н. Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхоз	673
Бурундукова М. Я. Иволгын аймагай «8-ое Марта» колхоз	672
Халецкая Ф. Н. Бичурын аймагай «19 партсъезд» колхоз	671
Нимаева Р. Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз	670

Республикын колхозуудта һү һаалгын ябаса тухай 1956 оной майн 10-най мэдээн

Аймагууд	Һү һааха жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	Үнгэрэгшэ 7 һара 10 хоног соо үнеэн бүридэ һаагдаһан һүн (литрээр)	Тэрэ тоодо үнгэрэгшэ 10 хоног соо үнеэн бүридэ һаагдаһан һүн (литрээр)
Зэдын	35,7	416	32,7
Тарбагатайн	33,9	554	30,7
Сэлэнгын	32,2	498	29,1
Прибайкальска	30,0	604	30,1
Кяхтын	30,8	407	25,6
Хоринн	30,8	367	21,1
Иволгын	29,7	424	24,0
Яруунын	28,4	401	29,9
Кударын	26,4	398	26,1
Заиграйн	26,2	361	16,9
Түнхэнэй	25,4	332	20,8
Мухаршэбэрэй	25,0	337	20,4
Хэжэнгын	23,6	300	17,0
Бичурын	23,7	341	20,6
Кабанскын	22,4	424	29,5
Байкало-Кударын	21,0	367	23,1
Курумканай	20,4	243	—
Торинн	19,4	222	14,3
Закаменай	18,4	162	7,3
Баргажанай	18,1	193	—

Баунтын, Хойто-Байгалай, Ахын аймагуудһаа мэдээн абтаагүй.

Агын малшадта айлшаар

ЗУГААЛАЙН ЭРХИМ ҺААЛИШАН

...ашье харахада модогүй ...р уула гүбөөнүүд, тэрэнэй ...элдин үргэн тала нэмжынэ. ...й сэлмэг огторгойдо булжа...убуун дэгдэжэ, баян үнэр ... магтаһандал жэргэнэ. ...байна даа, Агын үрэжэлтэ ... табилуулхада. Машинаяа ...о, энэ талын ая гангаар хан...н агаарые сээжээрээ дүүрэн ...лжа, магтаалта гоё шүлэ... тэрээндэ баяр хүргэмөөр.

...намнай зүүн зүг барижа ...н аймагай Зугаалай нютаг...адые асарба. Эндэ һү шэмэ...ар, хүн сагаан хонёор баян ...й нэрэмжэтэ хүдөө ажахын ...оршодог.

...ӨӨГҮҮР ФЕРМЭ ДЭЭРЭ

...зой центрһээ ехэшье холо ...ндэгэр малаан уулын эбэр...бишыхан горхоной эрье ша...колхозой һайжаруулагдаһан ...һаалиин гүүртэ байрлан...э дүтэлжэ ерэхэдэ, үнеэдэй ...томо байра, тэрэнһээ газаа ...араһан дүүжэн харгы хараг...айрын хажуугаар жэрылгэн ...4—5 һээеы гэрнүүдэй үр...эн сагаан утаан бушхаран ...Багсаахада, аргал шэбхын ...бэртэй.

...й суг ябаһан Сэлэнгын ай...Тельманэй нэрэмжэтэ колхо...у һаалишан, комсомолка ...ма Амаголонова тэдэ гэр...харахадаа ехэтэ һонирхожо, ...рнүүдые анха түрүүшынхеэ ...» гэжэ хүхинэ.

...эгүй, машинамнай фермын газаа хүрэжэ ерэбэ. Һаалишад баяртай хүхюунээр энеэбхилэлдэн маанадые угтан гараба. Машинаһаа гарахатаймнай адли тэдэнэй дундаһаа набтаршагхан шамбай бэетэй, дүшэ гаража ябаһан эхэнэр урдын танил хүн шэнги гарымнай барижа мэндэшэлээд, һаалишадаа танилсуулба.

Үнэхөөрөөшье тэрэ һаалишан манай танилнай байшаба. Мүнөө үбэл Сэлэнгын аймагаар айлшалаад бусаһан Зугаалайн эрхим һаалишан Долгоржап Ринчинимаева байгаа. Энэмнай хорёод жэлдэ һаалишанаар хүдэлжэ, нилээд ехэ дүршэлтэй болоһон хүн.

Долгоржап Ринчинимаева маанадые дахуулжа, шэнээр баригдаһан механизированнэ фермэеэ омогорхон харуулна. Малайнь байра соо сэбэрхэн ба һаруул. Үнеэдээ уянда байлгажа һаадаг, эдеэлүүлдэг болонхой.

— Бидэшни малайнгаа, хүнэйнгөө байраар тандаа хүрэхэгүйбди даа. Һаяын жэлнүүдтэл барилга хэгдэжэ байна. Үшөө нэгэ хэды шэнээн болоод ерээ һаатнай, эндэмнай тугалай байра, силос дараха түхеэрэлгэнүүд, һаалиин болон һаалишадай гэрнүүд бүтээгдээд байха. Үнеэдээ электрын хүсөөр һаадаг болохобди,—гэжэ Долгоржап Ринчинимаева ехэл этигэмжэтэйгээр, дээрэ дээрэһээнь хэлээд, гэртэ орохые уриба.

ҺЭЕЫ ГЭР СОО БОЛОҺОН ХӨӨРЭЛДӨӨН

Зарим нүхэднай наһан соогоо эгээн түрүүшынхеэ һээеы гэртэ орожо, ехэл һонирхобо.

Набтаршагхан үүдээр бүхын татажа, гэртэ ороходомнай, тэндэ уни бутарма дулаахан. Гэрэй дунда хирпиисээр хэһэн бишыхан пеэшэн, тэрээнһээ түмэр хоолой үрхөөр дээшээ гаргагданхай. Шалые тойруулан шэрэмэл эшэгы дэбдигдэнхэй. Ханынь хажууда никелеэр гоёогдомол орон тюлеэр хушаатай байна. Тэндэ юумэ оёдог машина ямбатайханаар табяатай харагдана. Гэр соохи байдалынь ажаглан харахада, эзэниинь бэрхэшэг, нягта хүн ха гэжэ ойлгохоор.

Сайн эдеэн болотор холын хоёр нютагай һаалишадай хоорондо хүхюутэй хөөрэлдөөн болобо. Тэдэнэр гол түлэб хэжэ байһан ажал тухайгаа, хайшан гэбэл үнеэдһээ һү ехээр һааха гэжэ хөөрэлдэбэ. Залуу һаалишан Дашанима нэгэ бага хирүүдэбэшье, байн байтараа дадажа, Долгоржап һаалишанда мэдэхэ юумэеэ хэлэжэ үгэнэ.

— Долгоржап хээтэй мүнөө үнеэн бүриһөө хэды литр һү һаагаад байна гээшэбта?—гэжэ Дашанима илдамханаар асууба.

— Манайшни үнеэд бирагүй, гол түлэб нютагай үүлтэрэй байха. Мүнөө бусахадаа бэлшээри дээрэ ошожо, үнеэдымнай харахат. Тиигэбэшье, һү ехээр һааха гэжэ оролдонол гээшэбди. Намда 12 үнеэн даалгагданхай, тэрэнэймни долоониинь тугаллаа. Хахад жэлэй дүнгөөр үнеэн бүриһөө 1050 литр һү һаагаад байнаб,—гэжэ Долгоржап һаалишан намдууханаар, хэһэн ажалаараа үшөөл сэдьхэлээ ханаагүй янзатайгаар хэлээд, залуу һаалишынгаа туйлаһан амжалтые дуулахаяа хүсэбэ.

— Тамнай гайтайханаар хүдэлөөд лэ байнат. Бишни симментал үүлтэрэй үнеэдһээ арай гэжэ 1100 гаран литр һү һаагаад байналби. Үшөөл залуудана гээшэ хаб,—гээд Дашанимамнай харюусаад, мүнөө жэлдэ хэды литр һү һааха уялга абаа юм ааб гэжэ һонирхобо.

— Үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һааха уялгатайб. Теэд тэрэнээ багадуулжархёол аа гүб гэжэ һанажа һуунаб,—гэжэ нүгөөдэнь харюусаба.

Улам саашаа хөөрэлдэһөөр, зунай бэлшээриин үедэ хэды щэнээн һү һааха тухайгаа хэлсэһээр байтараа, Долгоржабынь уялга дээрээ үшөө 500 литр һү үнеэн бүриһөө пэмэжэ һааха арга олоһондоо хүхижэ, жэл дүүрэтэр үнеэн бүриһөө 3000 литр һү һаахаб гэжэ хэлээд, гар гараа барилсажа, бэе бэедээ бэшэг бэшэлсэжэ, һониноо дуулалсажа байха гэжэ хэлсэбэ.

Тиигээд Долгоржап һанан һанан байжа, Бурят-Монголой түрүү һаалишад, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай эрхим һаалишад Пылжид Жалсанова, Жамбалова болон бусадай амжалтые һуража абаба.

Иигэжэ хөөрэлдэһэнэйнгөө һүүлээр һаалишадтай халуунаар амаршалалсаад, үнеэдэй бэлшээри дээгүүр ябаһанай удаа колхозой центр ошохоёо зорибобди.

ҮДЭШЭЛЭН КОЛХОЗОЙ ЦЕНТРТЭ

Үдэрынь артелиин ажахытай танилсаад, үдэшэлэн колхозой правленидэ сугларһан эдэбхитэдтэй уулзажа хөөрэлдэбэбди. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Раднаев, түрүү һаалишад, хонишод, правлениин гэшүүд хэжэ байһан ажал тухайгаа хөөрэжэ үгэнэ.

— Мүнөө жэл манай колхоз 210 гектар талмайда кукуруза тарихань. Тэрэнэйнь 20 гектар зунай бэлшээриин үедэ ногоон конвейертэ хэрэглэгдэхэ юм. Кукурузынгаа поли дээрэ 1500 тэргэ наг шэбхэ гаргаабди, 15 тонно суперфосфат, 5 тонно калийна дабһа бэлдэнхэйбди,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ маанадта хэлэжэ үгэбэ. Тэрэнһээ гадна, кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тариха, малай фермэ бүхэндэ тэжээлэй культурануудые тариха байһанаа мүн лэ тодорхойлон хэлээ.

Маанадай урдын танил, хүндэтэ, һаалишан Долгоржап Ринчинимаевамнай хайшан гээл һаа баян дүй дүршэлөө хубаарилсахые, нэгэшье юумэ мартангүй хөөрэжэ үгэхые оролдоно.

— Һаалиимнай гүүртэ дээрэ Дашиева бидэ хоёрһоо бэшэмнай бултаа залуушуул. Таанаршье хараһан байнат. Бидэнэр тэдэ залуушуулые һаалишанай дүршэлдэ һургадаг, гээгдэһэн нэгэндэнь саг дары туһалдаг байнабди. Тиимэһээ гүүртэ дээрэмнай гээгдэжэ ябаһан нэгэшье хүн байхагүй, — гэжэ Долгоржап һаалишан хэлэбэ.

Үнэхөөрөөшье, нүхэр Ринчинимаевагай гүүртын һаалишад хоорондоо мүрысэжэ, бултадаа түрүү зэргэдэ ябана. Апрель һарада тэрэ гүүртын һаалишад һаамхай үнеэн бүриһөө үдэртөө дунда зэргээр 8—10 литр һү һааһан байха юм.

Фермэ дээрэхи показателиин доскада һаалишадай һааһан һүн үдэр бүри тэмдэглэгдэнэ. Түрүү һаалишадые урмашуулхын, тэдэнэй дүй дүршэлые үргэнөөр харуулхын хажуугаар гээгдэжэ ябаһан һаалишадта анхарал ехээр табигдадаг, тэдэнэртэ бодото туһаламжа хүргэгдэдэг байна. Энэнь ехэ һайшаалтай.

Тэндэхи колхознигууд, һаалишад болон хонишод маанадтай үнэн сэдьхэлһээ мүрысэхые, бэе бэедээ туһалалсажа байгаад, шэнэ амжалтануудые туйлахые хүсэнэ.

— Читын область Бурят-Монголой АССР хоёр Российска Федерациин бусад область, хизаар болон республиканууднаа малажалай продуктнуудые абалгаар үниинһөө хойшо гээгдэжэ ябана. Мүнөө гээгдэлһээ гараха сагнай ерээ. Бэе бэедээ ябалсажа, ажалаа һайнаар шалгалсажа, дутагдалнуудаа шүүмжэлэлсэжэ, социалистическэ мүрысөөе ёһотойгоор ударидаха шухала болоод байна. Тиигэжэ Эхэ оронойнгоо түрүү областьнуудай зэргэдэ Забайкалияа гаргая,—гэжэ Читын областной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Смирнов областиингоо хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн дээрэ хэлээ һэн. Тэрэнь бүхы түрүүшүүлдэ нэгэн дуугаар дэмжэгдээ.

Нүхэр Смирновой хэлэһэн үгэнүүдые тэрэ суглаан дээрэ байлсаһан манай республикын түлөөлэгшэд дэмжээ. Тэрэниие манай республикын хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд, колхознигуудай дэмжэхэнь дамжаггүй.

Б. АЮШЕЕВ.
Ц. РАДНАЕВ.

Арадай демократиин оронуудта

Хитадта нефть малтан абаха шэнэ газар олдобо

ПЕКИН. (ТАСС). Джунгарида (Хойто Синьцзянда) мянган квадратна километр талмайтай, нефть малтан абахаар шэнэ газар олдоо гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ. Хитадай геологуудай сэгнэлтэ үгэһэнэй ёһоор, энэ районой нефтиин ниитэ запас Хитадта нефть малтан абадаг эгээн томо район болохо Лаочуньмяогой нефтиин запасһаа хэдэн дахин ехэ байна. Нефть малтан абаха энэ шэнэ газар байгша ондо үргэнөөр шэнжэлэгдэжэ дүүрэхэ юм.

Энэ районой нефтяной 3 скважина нефть үгэжэ эхилээ гэжэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Румыниин хүдөө ажахын кооперативуудай тоогой ургалта

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Апрель һара соо Румынида 880 үлүүтэй хамтын шэнэ хүдөө ажахынууд ба хүдөө ажахын нэгэдэлнүүд эмхидхэгдэжэ, тэдээндэ 26 мянга гаран таряашадай бүлэнэр ороһон байна. Тиихэдэ бии байһан хамтын ажахынууд болон нэгэдэлнүүдтэ мүн энэ һарын турша соо таряашадай 25 мянга шахуу бүлэнэр ороо.

Майн нэгэнэй байдалаар, Румынида 1.600 мянган гектар газартай 8.933 хамтын хүдөө ажахынууд ба хүдөө ажахын нэгэдэлнүүд тоологдожо байба.

Албанида транспортын хүгжэлтэ

ТИРАНА. (ТАСС). Албанида транспортын хүгжэлтэдэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Ороной административна болон ажахын гол центрнүүдые холбоһон шоссейнэ харгынууд дайнай һүүлэй түрүүшын жэлнүүдтэ һэргээн баригдаһан байгаа. Хойто ба урда Албаниин үндэр хадата районуудта шоссейнэ шэнэ харгынууд баригдаа.

Бүри һаяхан болотор Албани хадаа Европодо түмэр замгүй гансахан орон гэжэ тоологдодог байһан юм. Мүнөө түмэр замууд Тиранай столицые Дуррес гэжэ далайн порттой, Эльбасан городтой, мүн ороной тон ехэ промышленна центрнүүд болохо Сталинай нэрэмжэтэ бүд нэхэлгын комбинадтай ба мүнөө үедэ Церикте баригдажа байһан нефть болбосоруулгын заводтой холбоно.

Далайн транспорт шухала һуури эзэлнэ. Дуррестэ судна барилгын верфь хэдэн жэл соо хүдэлмэрилжэ байна. Энэ верфь 500 тонно хүрэтэр үһа түридэг моторно баржануудые бүтээдэг.

Орон дотор бүхы түхэлэй транспортые хүгжөөлгэ хадаа ашаа шэрэлгын эрьесые нилээд дээшэлүүлээ. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ ашаа шэрэлгын эрьесэ 1938 оной хэмжээе 15-һаа дээшэ дахинаар үлүү гараһан байна.

Советскэ Союз ДРВ-дэ эдеэ хоолоор туһална

ХАНОЙ. (ТАСС). Рангунһаа 7.030 тонно рис Вьетнамай Демократическа Республикада асарһан «Тарас Шевченко» гэжэ советскэ пароход хайфонско портдо ерэбэ. ДРВ-дэ бусаалтагүйгөөр туһаламжа үзүүлхэ хэлсээнтэй зохилдуулан, Советскэ Союз энэ рис тэндэ абаашажа байна.

Кораблиин экипаж хайфонско портдо ашаагаа болзорһоо нэгэ үдэр урид абаашаа.

Капитан-лейтенант Крэббын уршагта ябадал тухай

ЛОНДОН, (ТАСС). Английска флодой мэргэжэлтэ—водолаз капитан-лейтенант Крэббын ойлгогдохогүйгөөр үгы болоһон тухай английска газетэнүүд элдэб тухайламжануудые хэжэ үргэлжэлһөөр. Н. А. Булганин ба Н. С. Хрущевой Англи ошоһон «Орджоникидзе» крейсерэй Портсмудта байха үедэ Крэбб уһан доро ороһон байгаа. Советскэ кораблиин уһан дорохи хубииень фотографировалхын, һэлюурдэлгын винтнүүдэй системэтэй танилсахын зорилгоор тэрэ уһан доро ороһон байгаа гэжэ газетэнүүд бэшэнэ.

Энэ ушарал тушаа общинануудай палатада хэлэгдэһэн бодомжонуудые тунхаглаха зуураа, «Таймс» газетэ редакционно статья соогоо иигэжэ тэмдэглэнэ: «Тусхайта ёһоор дуугай байлга далайн министерствыешье, нюуса албаниешье шүүмжэлэлһээ абархагүй. Энэ водолаз үхөө гэжэ тухайлагдана. Тэрэ хадаа захиралта дүүргэжэ ябаһан хэбэртэй... Советскэ крейсерые уһан доогуур, нюусаар аад, наринаар шэнжэлжэ үзэхын тула Булганин, Хрущевой айлшалалгые хэрэглэхэ гэһэн шиидхэбэри абтаһан байгаа гэһэн тобшолол Англида ба хилын саада тээ хэгдэхэнь зайлашагүй.... Иимэ үедэ, иимэ аргаар шпионаж хэхэ гэһэн ямаршье һэдэлгэ хадаа хүндэлэлгын ёһо гуримые имагтал үндэһэ баримтагүйгөөр эбдэһэн, тогтууригүй тэнэг ябадал гаргаһан ушар мүн гэжэ сэгнэгдэхэ байна».

Крэббын ябуулгада харюусалгатай хүнүүдэй тушаалһаа буухыень «Дейли скэтч» газетэ томо эхитэйгээр толилһон редакционно статья соогоо эринэ.

«Дейли геральд» газетэ иигэжэ мэдүүлнэ: «премьер-министрын айлшаар ошохоёо байхада ородуудай болон маанадай хоорондо һэжэглэлэй хүндүүлхэй шарха болотороо энэ уршагта ябадалай һүжэрөөгдэхэгүйень бидэнэр хүсэнэгүйбди».

«Крэббын хэрэг» ерэхэ понедельнигтэ общинануудай палатада зүбшэн хэлсэгдэхэ юм, тэндэ лейбористска оппозици правительствода буруушаалаа мэдүүлхэ гэжэ хүлеэгдэнэ гээд лондонско радио мэдээсэнэ.

ПАРИЖ. (ТАСС). «Крэббын хэрэгтэй» дашарамдуулан, парижска радиогой комментатор иигэжэ мэдүүлбэ:

«Маршал Булганинда ба Хрущевто балайшье хүндэтэй бэшээр хандаа гэжэ шүүмжэлэгдэһэн лейбористнууд шууяа ехэтэйгээр харюугаа абахын тула тиимэ юумэ гаргаһан байгаа. Булганин ба Хрущевто бидэнэр балайшье хүндэтэйгөөр хандаагүй һэн гэлэйбди, теэд бидэнэр тэдэнэй багажыень уудалаагүй бшуубди. Энэ ушаралтай дашарамдуулан, Гэйтскелл хадаа Антони Иденэй урдаһаа эрид добтололго хэхэ гэжэ шиидээд, премьер-министрын салин хүлһэ доошолуулха тухай асуудал парламентын хаража үзэхые эриһэн резолюци оруулаа, тэрэнииень английска общинануудай палатын нарилһан хэлэн дээрэ ойлгобол, правительствые толгойлогшодо саашадаа этигэмжэ үзүүлэгдэхэеэ болибо гэжэ тэрээндэ ойлгуулһан удхатай юм».

ЛОНДОН, (ТАСС). Капитан Крэббын хэрэгые английска хэблэл үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлһөөр. Советскэ сэрэгэй корабльнуудай Портсмудта ерээд байха үедэ шпионаж хэхэ зорилгоор өөдэгүй ябадал гаргажа, хүндэлэлгын ёһо гуримые эбдэһэн тэдэ английска органуудай аашануудта дураа гутажа байһанаа Англиин элдэб ниитын газарнуудай түлөөлэгшэд мэдүүлнэ гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ.

Крэббын хэрэг тушаа шэнэ һурагуудые газетэнүүд бэшэнэ. Жэшээнь, уһан доогуур хэдэг операцинуудай талаар Крэббын нүхэр байһан Сидней Ноулсын статьяе «Дейли мейл» газетэ мүнөөдэр эли газарта толилоо. Үнгэрэгшэ жэлэй октябрьда Портсмудта «Свердлов» гэжэ советскэ крейсерэй ерээд байха үедэ тэрэние уһан доогуур нюусаар хараһан тухайгаа капитан Крэбб намда хэлээ һэн гэжэ Ноулс гэршэлнэ. «Орджоникидзе» крейсерэй ойро шунгаха үедөө водолазна аппарадайнгаа эбдэрхэй байһан дээрэһээ Крэбб үхөө ха гэжэ һанаһан тухайгаа Ноулс мэдүүлнэ.

Норвегиин загаһа олзоборилогшодой делегаци Москва ерээд байна

СССР-эй Загаһанай промышленностиин министерствын уряалаар СССР-тэ ерэһэн, Норвегиин загаһа барилгын министр г-н Н. Люсэ толгойлогшотой норвежскэ делегаци Москвада байна.

Майн 10-да айлшад СССР-эй Загаһанай промышленностиин министр А. А. Ишковтой уулзаа. Уулзалга дээрэ г-н Н. Люсэ, У. Гренос, Т. Ос, Э. Хеен, К. Виборг болон делегациин бусад гэшүүд, СССР-эй Загаһанай промышленностиин министрын орлогшонор М. Н. Сухоручено, К. А. Леонтьев, А. Д. Сергеев болон министерствын бусад харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд байлсаба. Советскэ загаһанай промышленностиин байдалтай ба тэрэнэй саашанхи хүгжэлтэтэй делегаци танилсуулагдаһан байна.

Үдэшэлэн А. А. Ишков норвежскэ айлшадай хүндэлэлдэ уулзалга хэбэ. Уулзалга хани ёһоной оршон байдалда үнгэрөө. А. А. Ишков ба Н. Люсэ үгэнүүдые андалдаба.

Майн 11-дэ айлшад ажалшадай депутадуудай Московско городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Бобровниковтой уулзаба.

Норвежскэ делегаци московско загаһанай комбинат ошоһон ба столицын гоё һайхан юумэнүүдтэй танилсаһан байна.

Майн 11-нэй үдэр г-н Н. Люсэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоянтай уулзаа.

Норвегиһээ ерэһэн айлшад Астрахань, Мурманск болон СССР-эй загаһа олзоборилгын бусад районуудаар ябаха юм. (ТАСС).

Советскэ журналистнуудай делегаци Москва бусажа ерэбэ

ТАСС-эй харюусалгата хүтэлбэрилэгшэ Н. Г. Пальгуновай толгойлһон советскэ журналистнуудай делегаци Франци, Чехословакяар ябаад, Москвагаа бусажа ерэбэ.

Аэродром дээрэ советскэ журналистнуудай союзай оргбюрогой гэшүүд, ТАСС-эй ба центральна газетэнүүдэй редакцинуудай түлөөлэгшэд бусажа ерэгшэдые угтаа. (ТАСС).

Марокканска армн байгуулга тушаа

ПАРИЖ, майн 13. (ТАСС). Рабатһаа Франс Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Мароккын султан V Мохаммед үсэгэлдэр радиогоор хэлэхэ зуураа, «бүхыдөө марокканска командованида мэдэлтэй национальна зэбсэгтэ хүсэнүүдэй» байгуулагдаһан тухай мэдээсэбэ.

Агентствын мэдээнэй ёһоор, марокканска армида 14 мянган солдат тоологдоно. «Франци марокканска армиин мэдэлдэ истребительнүүд болон тагнуул хэдэг самолёдуудые үгөө, марокканска лётчигуудай бэлэдхэгдэтэр эдэ самолёдууд французска лётчигуудаар жолоодогдохо юм» гэжэ агентство нэмэнэ.

Чехословакида шпионско организаци элирүүлэгдэбэ

ПРАГА, (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Баруун Берлиндэхи американска тагнуулай центрын хүтэлбэрилжэ байһан, гүрэндэ эсэргүү шпионско организацие Чехословакиин дотоодын хэрэгүүдэй министерствын хүдэлмэрилэгшэд Германска Демократическа Республикын аюулгүйе сахиха органуудтай хамта элирүүлбэ.

Организациин гэшүүд сэрэгэй аэродромууд тухай, авиационно промышленность болон хамгаалгын удхашанартай бусад предприятинууд тухай шпионско шэнжэтэй информаци суглуулдаг байгаа.

Гүрэндэ эсэргүү энэ организациин 10 гэшүүдые Чехословакиин дотоодын хэрэгүүдэй министерствын хүдэлмэрилэгшэд арестоваһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ПВЗ-гэй «Локомотив» командын воротагай дэргэдэ на[...] боложо байна.

А. Мантаевай фото.

Эрхим командануудай уулзал[...]

Футболоор эрхим командануудай хоорондо болоһон мүрысөөн дүүрэбэ. Эндэ ПВЗ-гэй «Локомотив», транспортын «Локомотив», «Байкал», «Буревестник», «Звезда» командануд наадаа.

Мүрысөөндэ «Байкал» команда баранние ахин гараа. Тэрэ команда 4 уулзалгаһаа 3-еынь шүүһэн байха юм. Транспортын «Локомотив» 2-дохи һууридa гараа.

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр «Динамо» стадион дээрэ транспортын «Локомотив» «Буревестник» [...]датай уулзаа. Тиин транспорт[...] 1:0 тоотойгоор нүгөөдүүлээ [...] байна.

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн [...]жэтэ стадион дээрэ ПВЗ-гэй «[...]мотив» команда «Байкал» ко[...]тай наадаад, 4:2 тоотойгоор [...] дашоо.

Июниин 3-да БМАССР-эй [...]луулагдамал команда якутск[...] болистнартай уулзаха.

А. Игумнов.

Хүнгэн атлетикээр мүрысөөн

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ Улан-Удэ городой хүнгэн атлетигүүдэй мүрысөөн 3 үдэрэй туршада үргэлжэлбэ. Энэ мүрысөөндэ өөһэд хоорондын түрүү һуури эзэлхын түлөө городой 206 хүнгэн атлетигүүд хабаадалсаһан байна.

Түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, паровозо-вагонно заводой, мүн «Буревестник» обществын командануудай хоорондо командна түрүү һуури эзэлхын түлөө шанга мүрысөөн болобо. Тиин «Буревестник» обществын эхэнэрнүүдэй ба эрэшүүлэй командануд 4х100 метрын эстафетэдэ түрүү һуури эзэлээ.

Өөһэд хоорондын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ 170 сантиметр үндэрые харайһан Хараев (Пединститут), 100; 400 метрын ба бэрхэшээлнүүдые дабалсаһан 400 метрын урилдаанда Тришин («Буревестник») шалгарһан байна. 1500 метрын урилдаанда Харитонов («Буревестник»), ядро түлхилгөөр, диск,копье шэдэлгээр Бараев («Бу[...]ревестник»), 800 ба 500 ме[...] урилдаанда Яшин (ПВЗ) түрүү [...]ри эзэлбэ.

Манай республика дотор спо[...]на ябалгаар мүрысөөн һаяна[...] гэргэгдэдэг болоо. Энэ мүрыс[...] 9 хүн хабаадалсаба. Тэдэнэй д[...]ниинь 10.000 метртэ ябажа га[...] Еременко (ПВЗ)—нэгэдэхи, Ве[...]нин («Ажалай резервнүүд»)-[...] дохи, Хромых («Буревестни[...] гурбадахи һууринуудые эзэлэ[...]

Эхэнэрнүүдэй дундаһаа ядро[...] хилгөөр «Буревестник» обще[...] түлөөлэгшэ Данкова, 100; 400 [...]рын ба бэрхэшээлнүүдые даба[...]һан 80 метрын урилдаанда Во[...]цова («Буревестник»), диск ш[...]гээр Ильина (Пединститут), [...]рые харайлгаар Хазагаева («[...]мо»), 800 метрын урилдаанд[...]ренкова (ПВЗ) түрүү һуури[...] эзэлбэ.

Редактор Д. Л. ЛОБСАН[...]

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ УРЬҺАЛАМЖА

(1953 ондо гаргагдаһан)

1956 оной майн 6-да Казань городто болоһон шүүбэринүүдэй 5-дахи тиражай

ШАЛГАЛТЫН ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы разрядуудай серинүүд болон облигацинуу[дай] удаадахи номернуудта шүүбэринүүд тудаба:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түгрэгөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түгрэгөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түгрэгөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№
140004	1—50	200	144327	1—50	200	149706	02*)	1 000	155318	1—50
140108	1—50	200	144392	1—50	200	149838	1—50	200	155343	1—50
140188	05*)	1 000	144402	33*)	1 000	149881	1—50	200	155364	1—50
140263	1—50	200	144452	36*)	5 000	149979	11*)	1 000	155419	1—50
140264	05*)	1 000	144541	1—50	200	150187	1—50	200	155841	1—50
140272	1—50	200	144573	13*)	1 000	150303	1—50	200	155872	1—50
140452	1—50	200	144805	1—50	200	150489	1—50	200	155933	45*)
140544	1—50	200	144824	1—50	200	150527	42*)	5 000	156036	1—50
140574	41*)	1 000	144854	1—50	200	150614	18*)	1 000	156103	1—50
140610	16*)	1 000	144869	1—50	200	150669	1—50	200	156299	26*)
140785	1—50	200	145038	1—50	200	150745	25*)	5 000	156435	1—50
140901	08*)	1 000	145157	1—50	200	150786	28*)	1 000	156476	1—50
140908	1—50	200	145438	1—50	200	151127	50*)	1 000	156636	05*)
141057	1—50	200	145673	21*)	10 000	151249	45*)	1 000	156665	1—50
141118	1—50	200	145706	45*)	1 000	151250	1—50	200	156848	10*)
141163	1—50	200	145950	1—50	200	151340	20*)	1 000	157315	1—50
141539	1—50	200	146181	17*)	5 000	151367	1—50	200	157540	1—50
141555	1—50	200	146238	36*)	1 000	151466	1—50	200	157730	16*)
141628	1—50	200	146438	35*)	1 000	151469	1—50	200	157835	1—50
141780	1—50	200	146648	1—50	200	151535	30*)	1 000	157891	1—50
141855	1—50	200	146729	1—50	200	151635	1—50	200	157918	26*)
141943	16*)	1 000	146885	27*)	1 000	151670	16*)	1 000	157984	1—50
141989	1—50	500	146905	1—50	200	151671	1—50	200	157989	26*)
142057	45*)	1 000	147400	1—50	200	151680	1—50	200	157993	1—50
142108	1—50	200	147474	12*)	1 000	151681	28*)	1 000	158139	1—50
142140	1—50	200	147541	1—50	500	151733	08*)	1 000	158207	29*)
142334	02*)	1 000	147882	1—50	200	152039	1—50	200	158297	1—50
142395	01*)	1 000	148049	43*)	5 000	152081	1—50	200	158336	1—50
142452	1—50	200	148122	1—50	200	152609	1—50	200	158493	26*)
142524	38*)	1 000	148232	30*)	1 000	152779	09*)	1 000	158621	1—50
142598	1—50	200	148427	1—50	200	152970	1—50	200	158817	27*)
142650	49*)	1 000	148482	1—50	200	153156	1—50	200	158953	1—50
142789	1—50	500	148565	1—50	200	153258	1—50	200	158962	1—50
142835	1—50	500	148746	1—50	200	153289	1—50	200	158971	26*)
142982	1—50	200	148796	1—50	200	153340	1—50	200	159015	45*)
143124	1—50	200	148884	1—50	200	153691	1—50	500	159267	1—50
143216	1—50	200	148906	1—50	200	153832	19*)	1 000	159273	29*)
143295	1—50	200	148969	02*)	1 000	153992	1—50	200	159361	17*)
143346	1—50	200	149090	1—50	200	154023	1—50	200	159563	18*)
143812	1—50	200	149240	06*)	1 000	154104	19*)	1 000	159593	1—50
143919	1—50	200	149418	38*)	1 000	154148	07*)	1 000	159815	1—50
143921	1—50	500	149534	49*)	1 000	154432	06*)	1 000	159829	1—50
144175	1—50	500	149542	1—50	200	154936	1—50	200	159960	1—50
144234	1—50	200	149614	1—50	200	155235	23*)	1 000		

*) Энэ серийн облигацинуудай нүгөөдэ 49 номерто тус бүриин 200 түгр[эгэй] шүүбэри тудаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин Түрүү[...]
Татарска АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүү[...]
Орлогшо Х.Б.РАХМАТУЛ[...]
Комиссиин харюусалгата секретарь Е.П.ЛЕПЕН[...]

Мэргэжэлтын зүбшэл

Дальбараа хайшан гэжэ дэгжээхэб

Шубуу үсхэбэрилгэ хадаа малажалай олзо ехэтэй һалбари мүн. Юуб гэхэдэ, гэрэй шубуудые богонихон болзор соо олон болгожо, тэрэ дары арад зондоо шанар һайнтай продуктнуудые ехээр үгэжэ болохо байна бшуу. Жэшээнь, тахяагай дальбараа һайнаар харууһалжа, эдеэлүүлжэ шадабал, 4—5 һара болоод, тэдэнһээ үндэгэ абажа болохо юм.

Теэд дальбараа дэгжээхын тула ехэхэн оролдолго, шадабари хэрэгтэй. Түбхын түрүүн тэдээндэ тусхай һаруул, дулаан байра, һайн шанартай тэжээл бэлэдхэхэ ёһотой.

БАЙРАНЬ ЯМАР БАЙХАБ

Шубуудай инкубаторна станцинуудһаа абаһан дальбараануудые түрүү колхозууд болон совхозууд тусхай байрада байлгажа үдхэдэг юм. Шубуудай ба дальбараануудай байранууд колхознигуудай, малай болон бусад байрануудһаа 500 метрһээ дүтэ бэшэ байха ёһотой. Шубуунай фермэ тэгшэ аад, хүйтэн һалхинһаа далда, үбэр газарта байбал таараха юм. Тэрэшэлэн фермэдэ дүтэхэнэ сэбэр уһан байбал һайн.

Шубуудай инкубаторна станцинуудһаа дальбараа абахынгаа урда тээ нэн түрүүн тусхай байрануудые, түхеэрэлгэнүүдые, хэрэгтэй болохо тэжээл бэлдэхэ шухала. Тиин дальбараануудые харууһалха дүршэл ехэтэй тахяашание томилхо зэрэгтэй.

Дальбараа абахын урда тээ 10—15 үдэрэй туршада тэдэнэй байрануудые һайнаар заһаха, дезинфекци хэжэ, известкоор сагаадаха хэрэгтэй. Мүн 4-5 үдэр урид байрыень хатаахын түлөө һайнаар түлижэ захалха байна. Тиихэдээ байра соохи агаарайнь температура саг үргэлжэ адли байха ёһотой. Тиимын тула хоёр час болоод лэ полһоо дээрэ 5 сантиметртэ хэды температура байнаб гэжэ хэмжэхэ юм. Гадна, пол дээрэнь сэбэрхэн соломо дэбидэхэ, тэжээл болон уһа эртээнһээ бэлэдхэхэ шухала.

ЗҮБӨӨР ИЛГАЖА, ҺАЙНААР ХАРУУҺАЛХА

Колхозой фермэдэ асарагдаһан дальбараануудые аргааханаар хайрсагуудһаань гаргажа, байрада оруулаад, таһаг бүридэнь 200-һаа олон бэшээр хубаарилан табидаг юм. Тиихэдэ дүрбэлжэн метр бүридэ 16 дальбарааһаа олон бэшэ байха ёһотой. Ехэ олоороо нэгэ газарта байбал, тэдэнэр удаан ехэ болодог, элдэб үбшэндэ нэрбэгдэдэг. Тамир муутай һула дальбараануудые тусхай таһалгада байлгажа, тэдэние һайнаар харууһалха шухала.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ эдеэлүүлһэнэй һүүлээр дальбараануудай хоолойн уулие барижа үзөөд, хэрбээ хооһон байбалынь, тэдэние илгажа тусхай бүлэг болгохо, харууһа, эдеэлүүлгыень һайжаруулха хэрэгтэй.

Дальбараа һайнаар үсхэхын тула тэдэнэй байрые дулаан байлгаха шухала. Тэндэ ямар температура (полһоо 5 сантиметр дээрэ) байлгахаб гэжэ таблица харуулна:

Дальбараагай наһа (үдэрөөр)	температура
I үдэрһөө 5 үдэр хүрэтэр	30—24 градус
6-һаа 10 хүрэтэр	28—26 градус
11-һээ 20 хүрэтэр	25—23 градус
21-һээ 30 хүрэтэр	22—21 градус
31-һээ 40 хүрэтэр	21—18 градус

Энээнэй һүүлээр дальбараануудые 16—18 градус дулаанда байлгахада болохо. Байрын температурые гэнтэ хубилгабал, дальбараанууд удаан ехэ болодог, һула бэетэй байдаг юм. Тиимэһээ үлүүсэ халуун болболынь сонхоорнь сэбэр агаар оруулха, хүйтэн болохоо һанаа һаань, пеэшыень түлихэ ёһотой.

ЭДЕЭЛҮҮЛХЭ ТУХАЙ

Дальбараануудые зүбөөр эдеэлүүлхэ гээшэ тэдэнэй томожолгодо ехэ удхашанартай. Тэжээлэй дутамаг байгаа һаа, тэдэ удаанаар ехэ болодог, яһаниинь буруугаар бэхижэдэг, элдэб үбшэндэ нэрбэгдэдэг юм.

Инкубаторна станциһаа дальбараа абахадаа заабол иимэ тэжээл бэлдээд байха гэбэл:

1. Таряан—пшено, жэжэлһэн овёс, халиһагүй ячмень, овёсой гү, али ячмениин гурил, шэниисын һагшадаһан.
2. Һү, үндэгэ, мяха.
3. Шэмэтэ тэжээл—морковь, хартаабха, корнеплод.
4. Минеральна тэжээл—мел, дабһан, яһанай гурил, нүүрһэ, үндэгэнэй хальһа.

Дальбараануудые түрүүшын үдэрнүүдтэ шанаһан үндэгөөр, пшенно каша, гурилаар, һүөөр болон жэжэлэгдэһэн мяхаар эдеэлүүлхэдэ болохо.

15—20 хоноһон хойно дальбараануудые үдэртөө зургааһаа найма хүрэтэр, хоёр хоёр час болоод лэ эдеэлүүлхэ хэрэгтэй. 20-һоо 45 хоног болоторынь гурбан час бүридэ, 45 хоногһоо саашанхи үдэртэнь сүүдхэдээ 4 дахин эдеэлүүлхэ шухала.

Үдэртөө зургаа дахин эдеэлүүлжэ байха үедөө (45 хоногой болзорто) иимэ гуримтай байлгабал зохид байна.

Үглөөнэй 5 часта жэжэлһэн таряа гү, али пшено үгэхэ, 9 часта дэбтээһэн һагшадаһа, 12 часта жэжэлһэн таряа, пшено, үдэрэй 3 часта дэбтээһэн һагшадаһа, үдэшын 6 часта дэбтээһэн һагшадаһа, 8—9 часта жэжэлһэн таряа үгэхэдэ болохо.

Хуурай гурилай холисо, мүн минеральна тэжээл хододоо хобоо соонь хээтэй байха ёһотой. Тэрэшэлэн хобоодонь сэбэр уһа саг үргэлжэ байлгаха шухала.

Дальбараа эдеэлүүлхэ рацион иимэ байха гэбэл:

(нэгэ толгойдо граммаар)

Тэжээл	Дальбараагай наһан (үдэрөөр) 1-3	4-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60
таряа, крупа	3	4	6	10	12	12	15
овёсой ба ячмениин гурил, һагшадаһан	—	2	3	6	10	20	20
шэниисын сухари	1	2	4	8	8	10	10
Шанагдаһан үндэгэн	5	3	—	—	—	—	—
шэнэ ээзгэй	—	1	4	4	4	[illegible]	—
мяхан	—	—	1	3	5	5	5
түүхэй һүн	2	1	—	—	—	—	—
Машинын ба гашалһан һүн	—	4	10	10	10	5	5
Шанаһан хартаабха	—	—	—	8	12	18	20
ногоон ба улаан морковь, дурандань	1	4	8	12	16	24	30
Минеральна тэжээл	—	0,5	1	1,5	1,5	2	3

Зоотехник А. ХИЛТУХИНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности —34-05, местной информации и писем —24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00763. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 279[...]